

derfor formentlig anses for uønskelig, og vi tro derfor, at det vil være formaalstjenligt aldeles at udstemme det paagjældende Stykke. — Til § 68 har ligeledes et Mindretal under Nr. 112 stillet et Forslag, sigende til at bevare Bredeiernes Rettigheder ubeskaarne, saaledes som de nu ere. Jeg skal ikke sige synderligt med Hensyn hertil; det er for mig et meget vigtigt Ændringsforslag; men da man paa den ene Side har været saa overordentlig mild mod Bredeierne og vil lette dem i deres Byrde, tvivler jeg ikke paa, at man nu i Modsætning hertil vil være ligesaa haard mod Bredeierne og have lidet Respekt for deres Rettigheder, og jeg skal derfor kun sige, at Hensigten med Forslaget har været at værne Bredeiernes nu bestaaende Lovlige Rettigheder.

Til § 71 under Nr. 115 og til § 72 under Nr. 116 er der ligeledes af et Mindretal stillet et Ændringsforslag, som i Grunden gaa ud paa det Samme, nemlig, at søge en Garanti for, at Expropriationsretten ikke udvides altfor langt ud over de Grændser, som foreskrives i Grundlovens § 82. Her staar som bekjendt, at Ingen kan tvinges til at afstaa sin Eiendom, med mindre Almenvellet kræver det. Saavidt ere Ændringsforslagene ikke gaaede, at man har forlangt, at en saadan Expropriation skulde kræves af Almenvellet, som den, der omtales i §§ 71 og 72; men man har troet, at det var billigt at forbyde, at det var en Almeninteresse, der krævede Expropriationen, at det var et Foretagende, som i Virkeligheden havde en Almeninteresse eller dog en større Interesse. Efter Lovforslaget behøver der slet ikke at være nogen større Interesse knyttet til et saadant Foretagende, for at der kan ske en Expropriation. Der er altsaa ikke sagt Noget med Hensyn til, at Foretagendet skal være af en vis Størrelse eller omfatte en vis Mængde Deltagere; nei, det kan være et Foretagende, som er grumme lidet, det kan godt være et Foretagende, hvor Deltagernes Antal indskrænker sig til een. Mindretallet har dog troet, at det var aldeles nødvendigt at værne mod en saadan exceptionel Udvidelse af Expropriationsretten, og at der maatte være en Garanti for, at det virkelig var et Foretagende, som havde Almeninteresse — om der end ikke kræves Garanti for, at det er nødvendigt for Almenvellet, saa at man altsaa har slaaet af paa sine Fordringer —, og en saadan Garanti har Mindretallet troet at kunne finde deri, at man har ladet § 86 komme til Anvendelse paa Forholdet, i hvilken Paragraf det bestemmes, at Indenrigsministeren i visse Tilfælde kan lade Statskassen afholde Udgifterne til alle de forberedende Arbejder og Underjøgelse, naar det er et større og mange Deltagere omfattende Afvandrings- eller Vandingsanlæg, der skal udføres. En saadan Garanti eller Fordring staar desuden i den allerbedste Overensstemmelse med, hvad man vedtog i Digeloven, idet man efter

denne Lov ikke kan expropriere Jord til Istandsættelse af Brud paa et Dige, selv om det er et Dige, der beskytter store og udstrakte Arealer, ja, endog værner om Beboernes Boliger og tildeels om deres Liv, medmindre det er et Foretagende, der har faaet en saadan Anerkjendelse af det Offentlige, at det Offentlige har deltaget i Omkostningerne ved dets Udførelse. Det er aldeles i Lighed dermed, at man har forlangt en saadan Garanti, og det er det, som Ændringsforslagene til §§ 71 og 72 gaa ud paa. — Under Nr. 121 er der stillet et Ændringsforslag om at optage en ny Paragraf. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de Bestemmelser, som indeholdes deri. Hensigten dermed er i Grunden at udfylde et Hul i Lovforslaget. Lovforslagets § 16, som findes under Afsnittet „Bands Afledning“, og som handler om Bortryddelse af alle Hindringer for Bandets frie Flugt — endog de mindste Hindringer som Vaskelad og deslige — beskriver, hvorledes Bortryddelsen af disse Hindringer skal finde Sted, og Paragrafen slutter med at gjøre en Undtagelse, nemlig med Hensyn til alle Hindringer i Bandedets Løb, som hidrøre fra Vandingsanlæg, idet den henviser til denne Lovs 2den Afdeling, hvor det Nærmere herom vil findes. Det hehder nemlig i Slutningen af Paragrafen: „Med Hensyn til saadanne Opstemningsindretninger m. v., der staa i Forbindelse med et Vandingsanlæg, bliver iøvrigt at forholde overensstemmende med Reglerne i denne Lovs 2den Afdeling“. Det har imidlertid ikke for de Forslagsstillere, som have sluttet sig til mig, været muligt i Lovforslagets 2den Afdeling at finde nogen som helst saadan Regel som dem, der henvises til i § 16, og vi have derfor troet det nødvendigt, at der blev optaget en Paragraf, hvori saadanne Regler fandtes. Dette vil jo heller ikke være urimeligt, da man efter § 16 ikke alene kan faae alle de Smaahindringer fjernede, som nævnes der, men man endogsaa efter en senere Paragraf om Møller og Vandværkers Nedlæggelse kan fjerne gamle, loylik bestaaende Værker og Fabriker og Tegnende fra et Vandløb, saasnart de hindre Bandets frie Løb, men derimod saadant et nyt Foretagende, som maatte sættes igang imorgen, ikke, naar det først engang er sat igang, paa nogen som helst Maade kan fjernes. Det har været Hensigten med denne Paragraf. Jeg skal imidlertid ikke gaa nærmere ind paa denne Bestemmelse, da der formentlig kun er ringe Udset til, at den bliver vedtagen, hvorfor jeg ikke ved Omtalen af den skal forlange Debatten. — Til § 78 har det samme Mindretal stillet Ændringsforslaget under Nr. 125 b. om, at Paragrafen helt skal udgaa, Grunden hertil er, at vi have fundet, at denne Paragraf ikke har sin Plads i Lovforslaget, da den mere er et Stykke af en Akte- eller Interessentskabslov; men vi sætte dog ikke saa stor Pris paa dette Forslag, at vi ikke subsidiært kunne